

BÉTSI MAGYAR KURIR.

Nr. Indult: Kedden, September' 30-dikán, 1834. 27.

ÉJSZ. AMERIKAI EGYES. STÁTUSOK.

Említettük volt, hogy a' Charlestowni Ursulinak klastroma, a' dühös nép által meggyújtott légyen, miután az Apátzák belőle kihajtottak volt. — Ezen dúlás és rablás alkalmával több ezer nézők valának jelen, mind pusztá bámulói a' rendetlenségnek, mert a' dühös népbe senki sem mert fogni, köz tisztviselők pedig nem valának jelen. Charlestownból, Bostonból, és Cambridgeből, vízi puskák szállítottak nagy sietséggel, de azért senki sem iparkodott a' tüzet óltani. A' klastrom egy dombon feküdt, honnan az egész tájakra el lehetett látni; az épület nagy volt és tsinos, 's építés módja miatt különösen magasztaltatott, most mártsak a' pusztá falak látszanak, 's ezek is olly éktelen állapotban vagynak, hogy vagy támaszt kívánnak, vagy földszínig le kell rontatniok. A' Klastromhoz tartozó minden szomszéd épületek, a' bútorokkal együtt láng prédáivá levének. A' Klastromkert szinte elpusztított, 's a' hol kevéssel ezelőtt pompás palota, felséges kert díszlett, ott most romnál egyebet nem láthatni.

P O R T U G A L L I A.

A' papíros pénznek béváltása, a' Miniszterium által ígért módosítások mellett, a' Követektől egy hangúlag elfogadtatott. A' Jul. 23-ka előtt kötött Contractusok, 1838 Jan. 1-ig birnak erővel. Azomban, ez az utolsó határozat is, a' Miniszterek kívánságokra ismét visszavétegetett, és így, a' Pairek elfogadták a' törvényt.

A' Tájón egy hadi sereg készül 50 ágyúból, és 4 kisebb hadihajóból, melly minden szempillantásban készen áll egy titkos Expedízióra. A' most említett hadihajó 27-kén 450 embert hozott Madeirából. Ezen szigeten a' legnagyobb tsendesség uralkodik, tsak hogy a' Brittus kereskedők megboszszkodtak, hogy a' tonna-adó ismét fellyebb vitegetett.

Némelly újságok Dom Pedro egészségét helyre állíthatatlannak hirtelik: azomban, mivel Sept. 3-dik óta Angliából nem érkeztek tudósítások, kételkednek a' hírvalósága felől, melly mindazáltal a' Port. Statuspapíros becsét leszállította.

N É M E T O R S Z Á G.

Stuttgarti lapok jelentik: A' Sept. 18 ig külföldről megérkezett természetvizsgálók számok, ide számlálván a' Stuttgarti tudósokat is, 590-re mégyen. 18 kán az Ország Rendei teremekben, első Ülés tartatott. A' Galleria, mellyre ez alkalommal a' szép nemnek is szabad felmenetele volt, egészen megtelt. Ö. Magassága a' Korona örökös, az Elnökiszék mellett fogott helyet. Kieilmayer Status Tanácsos nyitotta meg az Ülést, egy tudományos értekezéssel: „Minő erők és tulajdonságok eszközlik, a' minden plántáknál látható azon eránt, melly szerént gyökerek hárántékosan a' földfelé, szárok pedig hárántékosan felfelé hajtatik? Ezután Jäger Professor Stuttgartból, felolvasta a' társaság törvényeit, mellyekben változtatást senki sem ja-

vallott. Erre Viedemann Professor Tübingából az elhunyt Schübler Professor híres természet vizsgáló emlékezetére, beszédet olvasott fel, mellyre felelt Reum Professor Tharandból. Gemellaro Professor Cataniaából, ékes deák beszédben az Aetna geognosztikai viszonyait adta elő. Viebeking titkos Tanácsos Münchenből, egy nyomtatott értekezést olvasott fel a' vízáradásokról. Sobolevski Oberster Sz. Pétervárából, az Orosz Országban találtató platina gazdagságáról, az Uralon lévő platinavermek tulajdonságáról, és azon módról, miképpen lehet tisztán, és nyersen hozzá jutni, — tartott hosszú beszédet. Végezetre egy Agens jelentette, hogy Ő Felsége a' Király, a' közelébi Vasárnapra, az egész társaságot früstökre Hohenheimba hívja meg.

N A G Y B R I T A N N I A.

(Standard.) A' Miniszterium, és a' Kelet Indiai társaság igazgatói, — Kelet India számára új General igazgatót akarnak kinevezni. Mivel Lord Bentinck a' szokott időt kitöltötte, de különben is nyugodalomra kíván helyeztetni, — tehát helyébe, 5 Candidatusok vetélkednek, a' fő, és nyereséges hivatalért.

Dublinban azt rebesgetik, hogy Lord Duncannon, új Status Titoknok, O'Connellt a' Kormánynál akarja beszerezni: azt is hozzá teszik, hogy őt (O'Connellt) falusi jószágán már meg is látogatta, de ezt a' Miniszterialis lapok kétségbe hozzák. O'Connell tanácsa után, már Clonmelben, Waterfordban, és Corkban, Clubbok támadtak.

Dublinban a' Radicalok egy nagy gyűlést tartottak, mellyben elvégeztették, hogy Cobbetnek Irlandba f. h. 14-kén történendő megérkezésekor

egy Felírást fognak általnyújtani. A' gyűlés egyik tagja abbeli reménységét nyilatkoztatá, hogy a' nagy Radicalis megérkezése, a' Repealokat Dublinban ismét felelevenitendi. Cobbett ugyan is, egy Dublini haviírásba ezt iktatta bé: „Normandy Farm Aug. 29-kén. Drága Ur! Innen Birminghamnak veszem útamát Sept. 6-kán, — hol 2, legfeljebb 3 napig mulatván, onnan megírom az Urnak, és a' napot is kijegyzem, mellyben Dublinban leendek. Tsak magam utazok, 's telyes szándékom a' vad Irlandusok közt, mint őket az Angolyok tsúfolják, megjelenni, tegyenek velem, a' mit akarnak. (Aláírás.) William Cobbett O'Connellnek Lord Duncannonhoz intézett második levele is megjelent, 's magában foglalja a' Whigek Irland ellen elkövetett bűneiknek históriáját, a' többek közt Lord Angleseyt a' kényszerítő billre nézve. Lord Duncannont 11-kén estve Dublinba várták, hol Londonból való visszatérése után, — Vellesley Marquist meglátogatni szándékozik.

Sept. 11 kén a' Londoni Tavernában, számos kereskedők, 's hajó tulajdonosok öszvegyültek, kik azon portékákért, mellyek 1807-ben Dánia részéről behúztattak, kárpótlást kívántak. Elhatározottak, hogy az Angoly Kormány közbenjárás végett kéreltessek meg.

(Courier.) A' portéka bétsusztatás mind inkább nevedik a' Kenti, és Sussexi kikötőknél. A' leginkább pályinka tsusztatók, gyakran szemközt állának fegyveresen, a' lineához rendelt örökkel, 's veszekedést kezdenek, melly többnyire, egy két embernek halálával végződik.

A' Londoni kikötőből, Kelet Indiába a' mult héten legelőször szállítottott 12 vagy 13 esztendő óta nemes

értz, különösen pedig arany Kelet Indiába 1365. New Yorkba 9271. Hamburgba 590. Mauritius szigetre 500. Lisbonába 34,000 karát, öszvesen 45,726 karát, — 182,000 font sterling értéknyi. — Ezüst Hamburgba: 5400. Lisbonába 95,560. Konstantinápolyba 4822. Cadixba 40,000. Van-Diemens Landba 2000 öszvesen 146,782 karát, és így 56,000 f. st. értéknyi. A' kivitel egész értéke 218,000 font sterling.

Az elhunyt Király alatt elkezdett, 's azóta nagy költséggel folytatott Buckingham nevű palota építése, végéhez közelít, 's ez lesz majd a' Királynak Londoni lakhelye.

London éjszaki részében, egy Steinberg nevű Optikus megölte ágyasát, és 4 gyermekeit, azután pedig magát is. Okot a' rettenetes bűnre, mint mondatik az adott, hogy familiájával, Németországba, hazájába utazván, 's dolgait az alatt, segédtársára bízván, midőn visszatért, minden jószágát elpazérolva találta. A' törvényes vizsgálat után kisült, hogy segédtársa ártatlan, hanem adóssainak bankerottjok, az ő (Steinberg) vesztét is, maga után húzta. Továbbá az is kivilágosodott, hogy házas ember volt, de feleségétől önkényesen, nem törvényes ítélet következtében 7 esztendő óta elválván, azolta ágyasával több gyermekeket nemzett. A' kézmíves, a' kinél Steinberg az öldöklő szereket vásárolta, már vallomását beadta, és így az Optikus gyilkossága felől semmi kétség sints.

(Standard.) A' Don Carlos feleségének, Donna Franciscának halála felől, még következő környülállásos leírás közöltetik. „A' Prinzné végrendelésében azt kívánta, hogy holt tetemei, ne az Escurial királyi palotájába tétessenek, hanem Ori-

huelába vitessenek által, 's az általa fundált klastrom kriptájába takarításának el. Orihuela, Valencia Proviñziának, melly Spanyol Ország kertjének méltán nevezethetik, legszebb táján fekvő kies város, Püspöki lakással, és 30,000 lakosokkal, a' fővárostól 30, a' közép tengertől pedig 4 mértföldnyire. Itt fundált Donna Francisca egy klastromot 50 apátzával. A' mit megtakarított, nagyobb részénterre fordította, melly buzgó igyekezetében, mind férje, mind testvére, a' Beirai Hertzegné segítették. Eleinte a' halottat bé akarták balzsamozni, de olly hirtelen rothadásba ment által, hogy azt telyesíteni lehetetlen volt. Több napokig ki volt téve egy fekete szőnyeggel bevont teremben. A' szép ólom koporsó egy felemelt helyen állott, mellyhez 3 léptső vezetett, gyönyörű égboltozat alatt. Tizenyóltz gyertya égett körülte, éjjel-nappal Spanyol örségtől körülvéve. Minden ékességek, és a' korona Londonban készítették, 's a' koporsón következő felírás volt: „*Maria Francisca regali ex proge-
nie Braganza, et Borbon, Joannis VI Lusitaniae fidelissimi filia Regis, Caroli V-ti Hispaniarum quoque regis Conjux amantissima, Sti Francisci a Sales monialium fundatrix regalis monasterii Civitatis Oriolensis pia et religiosa, pridie nonas Septembris anni millesimi octingentesimi trigesimi quarti, aetatis suae incepto trigesimo quinto, Alverstokii parvo magnae Britanniae Oppido obdormivit in Domino. R. I. P.*“ A' nemesség, és a' Portsmouth körültti főrendű lakosság, úgy szinte a' polgári, és katonai tisztviselők, legnagyobb figyelemmel voltak, a' hátrahagyott — elkeseredett familia eránt. A' temetés alatt, mellyre Lord Wellington, és Beresford is meg vagynak híva, minden — a' kikötőben lévő ha-

di hajók, és batteriák, Spanyol zászlót tüznek ki, 's minden 15 minutumban ágyúzni fognak. A' gyász Isteni szolgálat után, a' Beirai Hertzezné a' fiatal Printzel, Londonba utazand, hol már számokra szállás is készíttetett.

Lord Grey jelenleg Skótziaát járja bé. Több városokban, nevezetesen Kelsóban, győzedelem oszlopot emeltek számára, ezen felírással: „Skótzia örömmel fogadja Greyt, — Szabadság, Reform! Midőn a' városra vezető hídon ment, rendkívüli sokaság fogadta ismételt örömkialtással. Lord Grey, feleletjében különösen érintette azon jó egyetértést, melly Anglia, és Skótzia között uralkodik, és hogy a' két nemzet, nem vetélkedő társak többé, mint azelőtt voltak, hanem egymást szerető testvérek. Nem titkolta, hogy a' nép javára még sok végezni való vagyon, de még is a' Parlament reform, az a' forrás, mellyből idővel minden javítások folynak, a' mellyeket csak kívánhat a' Nemzet. Fényes lovagok kísérik a' Lordot egyik helyről a' másikra, 's városok, és falukvetélkednek, tiszteletjek, és hálájok bébizonyításokban.

A' nyugot Indiai kereskedésben résztvevők közt, némü némü nyughatatlanság uralkodik, a' Jamaica-i tudósítások miatt, de még is, hogy Aug. 1-ső napja, békében folyt le, abból akarják kihúzni, mivel ellenkező esetben, az igazgató, követet küldött volna Londonba. A' sziget éjszaki részéről mindennap várják a' tudósítást.

BELGIUM.

(Moniteur Belge.) Nov. 16-dikán 1833-ban bizonyos hollandus katonák, 90 darabból álló nyáj juhok, egy

Tyssen János nevű parasztlól erőszakosan elvettek, azon okból, mivel azt a' pásztor vigyázatlanságból, a' határszélen túl bocsátotta. A' pásztor maga ugyan megszabadult, de nyája Asterban, kótyavetye útján eladattatott. Midőn az ide való Kormány ezt megtudta, a' kárt diplomatikai úton kívánta kipótoltatni, 's a' Hágai Cabinet parantsolatot adott a' nyáj árának kész pénzben leendő kifizetésére.

SVÉTZIA ÉS NORVÉGIA.

Lindeberg Kapitány, a' Főhelytartóhoz útasított levelében kinyilatkoztatá, hogy a' Királyi megkegyelmezést el nem fogadja, hanem készebb meghalni, még pedig leginkább szeretne Nov. 8-kán születése napján, a' mennyiben azt hiszi, hogy a' hóhér pallosa által lesujtandó feje, Hazájának nagyobb hasznára válik, mintha az, válán maradna. Erre egy Ujságezt mondja: „Valóban Lindeberg Ur, sok bajt szerez a' tisztviselőknek, a' mit pedig könnyen elkerülhetett volna.“ Gothenburgban, hol a' Cholera megszűnt, 10 kéig 2336-an haltak meg. A' betegség a' királyi várba is bévette magát. A' király Udvarimestere, és a' korona örökösnek egy komornyékja, rövid betegség után meghaltak. A' jeles férjfiak közt, kik a' napokban áldozatul esének el, Báró Renterköld is említettik. — A' szinte Cholerában meghalt Lagerhaim Justiz Tanácsos után, Vallin Püspök vállalta fel az egészségre ügyelő főhivatali Elnökségét. Stockholmban Sept. 12-től 13-ig 383-an haltak meg, 13-tól 14-ig 295-en, 14—15-ig 331-en, és 15—17-ig 309-en. Öszvesen 5848-an betegedtek meg; ezek közül 1358-an meggyógyultak, és 2529-tzen meghaltak.

SPANYOL ORSZÁG.

(Journal des Debats.) Madrid Sept. 19-kén. A' Procuradorok Kamarája, 11-kén tartatott Ülésében, a' törvényeket illető javallatot elfogadta, 's Ő Felsége elibe terjesztette a' következő bevezetés mellett: „A' Procuradorok kéri Felségedet, méltóztatnék birálat alá venni ím ezen 12 tikkelyeket, úgy mint az Ország alaptörvényeit.“ Erre a' Kamara, a' Finanz biztosságnak két rendbeli tudósításait halgatta meg: ezután elhatározatott, szóllitanák fel a' Miniszterek a' távollévő Procuradorokat, a' megjelenésre, addig pedig, a' Finantz biztosság tudósítása felett való vitatás halasztassék el, 's így a' tárgytak ugyan el is halasztatott Sept. 16 ig. — Cholera Madridban egészen megszűnt. — A' Procudarok között 12-en újonnan kérőlevelet adtak bé olly tzelből, hogy minden polgári, katonai, és papi tisztviselők, kik Martz. 7-től 1820-tól Sept. 30 ig 1823-ig e' szerint a' Corteskormány ideje alatt előmozdittattak, ismét előbbeni méltóságokba tétessenek. Ezen kérőlevél kinyomtatása, és elosztogatása elhatározatott.

B É T S.

Ő Ts. K. Felsége méltóztatott Gróf Reviczky Ádám Magyar Kir. Udvari Cancellár Urhoz f. e. Május 24-kén botsájtott kir. határozata által Gróf Waldstein-Wartenberg Urat, eddig a' Magyar Kir. Udv. Cancelláriánál Concipistát, Filozofia és Törvények Doctorát, ugyan ott tiszteletbeli Titoknokká kegyelmesen kinevezni.

A' Bétsi Ts. K. Evang. Reform. Consistorium Tanátsosa, Austriai Superintendens, és a' theológiát tanuló protestánsok számára Ő Felsége által állítatott Ts. K. tanító Intézet ideigleni

Kormányzója Fő Tiszt. Hausknecht Justus, a' reformátusok itteni Ekklesiájának 18 esztendeig volt szeretett és tisztelt ékesenszólló kedves Predikátora nints többé! Hoszas betegeskedése után életének 42 dik esztendejében Szept. 27-kén fosztá meg őt a' halál szeretett kedves familiájától 's azon Gyülekezettől, mellynek vallásos erkölcsi tanításai 's feddhetetlen példás élete által fáradhatatlanul boldogságára munkálódott. Ezerek késérték tegnapi eltemettetésekor a' boldogultnak hideg tetemeit a' sirig, mély fájdalomtól meghatva illy idejekorán lett elvesztésén. Áldás poraira!

M A G Y A R O R S Z Á G.

Méltóztatván Ő Felsége k. koronás Fejedelmünk a' nagymélt. magyar királyi Helytartó tanács útján ns Pest vármegyéhez érkezett kegyelmes rendelkezése szerént a' Bétsi hajós társaságnak azon kiváltságát, mellynél fogva a' Magyarországból Bétsbe érkezett hajók, kirakodások után azonnal még pedig üresen visszatérni tartoztak, más felső és alsó ausztriai hajós czéheknek a' Dunán, 's azzal öszveköttetésben lévő folyókon gyakorolni szokott hajózást, és kereskedést gátló kiváltságaikkal együtt eltörölni, 's egyszersmind az említett folyókon a' hajózás, és kereskedés gátlására fenálló bár minémű akadályokat is megszüntetni; — a' tisztelt Megye Rendei hazafiúi kötelességeknek esmérték ezen kegyelmes rendelést ezen az úton köz tudományra botsátalni — azzal a' hozzá tétellel, hogy ennek utánna a' magyarországi hajósok az ausztriai, és más örökös tartománybéli hajósokkal, költsönös kedvezésben fognak részesülni. — Kiadta Nagy István tek. Pest vmegye első aljegyzője.

Kaposvár Sept. 12-kén. Somogy

ditső hősének Gróf Zrinyi Miklósnak Szigetvárnál történt vitézi eleste innepének évenkénti megülése már a' mult évben elhatároztatván, e' f. esztendőben is innepélyesen megtartatott; de Sept. 7-ke, melly a' példátlan hősthalhatlanítá épen vasárnapra esvén, mivel e' miatt gyászmise nem tartathatott, a' rendelt nemzeti innep Sept. 9 kére halasztatott. Az ezen napot megelőzőt estén egész város, sőt a' hajdani hőstettnek még fenálló tanúja a' vár bástyája is innepélyes fényben ragyogott, ágyulövéssek hirdeté a' következő emlékezetes napot, 's elmés, tiszta magyar érzetből eredett felírások érzékenyíték a' számtalan nézőket. — Más napmárkorán újra taratkok dörögtek a' bástyákon a' szentegyház körül, 's dobzó, 's muzsika szólíták fegyverre a' két osztályra különzött polgári katonaságot, mellynek egyike azon régi zászló alatt, melly a' város teremében szent ereklye gyanánt őriztetvén, Zrinyiének tartatik, a' másik tulajdona alatt fegyveresen megindulván, különféle katonai forgásokban gyakorlá magát mind addig, míg az egyházi tisztelkedés ideje el nem érkezett, ekkor pedig felette ügyesen ropogtaták fegyvereiket a' mise minden részeire, mellyet ama Zrinyi oldala mellett elesett derék Juranics ősz unokája Juranics László Petsi Kanonok tartott. Ez előtt ime felvett igékből: „Add meg a' Tsászárnak a' mi a' Tsászáré, az Istennek a' mi az Istené“ egy valóban lelkes és a' szónoki tudománynak szabályaihoz tsínos ízléssel alkalmazott beszédet tartta a' Pécsi nevendék papság előljárója, mellyben megmutatá: hogy Zrinyi a' felvett sz. írási mondás mind két részének lelkesen megfelelvén, méltán megérdemli honosítól ezen innepet, mellyet neki Somogy nagylelkű férfiai, kü-

lönösen pedig ez idén 's jövendőre is Czindery László ezen megye első alispánja és Sziget városának 's várának földesura, 's a' szép érzésű lakosok örömmel szentelnek. — Az egyháziáldozatot követé egy fényes lakoma a' plébánia-házban, hol a' részvevő mind két nemű vendégek igen számosan jelentek meg. — Érzékeny örömmel lehet tapasztalni mi szépen haladólag magyarodnak, 's mi forró nemzeti érzéstől lángolnak Sziget városának különben sok nyelvű lakosai; nem vala egy szugoly, hol nemzeti lélek nem repesett, nem vala egy ház, melly ezen innepen örömétől szinte elrészegedve egész nyílt szívvel nem ölelte volna látogatóit; nem vala egy akármilyen nyelvű lakos, ki ugyan ezen innep fényjének előmozdítására mindenét önkényesen feláldozni kész nem lett volna. Az illy gyülekezetben ritkán tartatni szokott rend pontosságát, a' végetlen örömekek pajkosságra 's kitsapongásokra nem fajult, 's még is a' szerénység tsendes határi között hangosan kitünő ömlését, valamint járásbeli főszolgabíró Tassy Károly úr bölts elintézésének, ugy azokat pontosan végrehajtott városi bíró ügyességének méltó ditsérettel köszönhetni. Legjelesbé tette ezen innepet tisztelt alispán Czindery László Urnak azon valódi nemes lélekből származott, soha eléggé nem magasztalható indítványja, melly szerént Sziget falai között egy Zrinyihez, 's annak világ-bámulta nagy tettéhez illő szobrot emelni szándékozván, hogy ne egyedül nagylelkű áldozatját, hanem több részt venni kívánók nemes ajánlását is áldhasák az érdemét betsülni tudó unokák; tisztelt járási főszolgabíró úr által a' jelen volt vendégeket is felszólítaná, kik ezen felszólítást olly lángoló nemzeti hévvel fogadták, hogy azon pont-

ban a' vetélkedve aláírottak ajánlása két száz pengő forintnál többre szaporodék; melly szép lelkesedés bizonyos reményt nyujt arra, hogy Zrinyi ditsőséges el-este helyén nem sokára pompásan emelve látandja a' maradék fényleni: magyar Leonidásunknak már egy pár század előtt érdemlett szobrát, nemzeti érzékenységben ömölve áldani annak nemes alapítójit.

E R D É L Y.

K o l o z s v á r t Sept. 19 kén: Mint 18 dik számú újságunkból megtetszik, az Aug. 27-kén tartatott országos ülésben felolvastatott vala ő kir. Felségének Aug. 21-kén költ kegyelmes kir. leírása. Azon időtől óta Sept. 13-ig tartott országos ülésekben, a' Julius 18-kán az ország gyűlési elnök és 3 ítélőmesterek kineveztetése iránt költ kegyelmes kir. leírást, az élnöki (előülői) és ítélőmesteri eskü felvilágosítását, az Ő Felségéhez küldendő küldöttséget, 's az Ő Felségétől az inséggel küszködő földnépének kegyesen ajándékozott 100,000 pengő forintoknak megköszönését tárgyazó ő ts. kir. Felségéhez felküldendő négy felírások felett folytak a' tanátskozások. Az ő Felségéhez küldendő küldöttség tagjaivá választattak: Gróf Haller István és Gróf Dege n f e l d O t t o főispányok; Gróf K o r n i s Mihály és Gróf B e t h l e n János kir. hivatalosok; Gróf R e m é n y J ó s e f és Báró R e m é n y Domokos a' Vármegyék követei, D i n d á n Antal és B a r t h a Károly a' Székely székek, T r a u s c h J ó s e f és R e g i u s János a' Szász székek, S z á s z Károly 's G y e r g y a i F e r e n t z a' városok követei közzül. Miután ezen országos küldöttség innen útnak indult, annak küldetésit egy országos küldöttség b. Szolnok vármegyei főispány Gróf Haller István Ur vezérlése alatt Sept. 15 kén kir. biztos főhertzeg Ferdi-

n á n d kir. Fenségének következő beszéddel jelentette: „Ez országgyűlésére egybe gyűlt KK. és RR. királyi Főhertzsegednek e' f. e. Aug. 21-dikén költ, és királyi Főhertzseged által a' KK. és RR. kel hivatalosan közlött kir. levelet általunk vissza szolgáltatás végett ezennel által küldik, és tudás végett általunk kir. Főhertzsegedet, mint országgyűlési biztost, illő tisztelettel értesíteni kívánják arról: hogy Felséges urunk felvilágosítására a' KK. és RR. egy küldöttséget Bétsbe küldöttek.“ Melyre is ő kir. Fensége következő feleletet méltóztatott adni:

„Cum Status et OO. Deputationis Viennam ad Sacratissimam suam Majestatem ascensurae nominationem mihi non nisi post discessum ejusdem notificandum duxerint, nil aliud mihi superest: quam ut ingratis iis, quas altissimi Rescripti Regii sepositio, et a recto legali tramite deviatio habere possent sequelis, cum omnibus, quibus patriae hujus legalis status et incolumitas cordi est, sincere condolendo, humillimam meam super hoc objecto relationem Smae suae Matti exhibeam.“

(M a g y a r u l)

„Midön a' KK és RR. az ő Felsége szentséges személyéhez Bétsbe küldendő küldöttség kinevezése felől, engedmettsak azon küldöttség elindulása után értesítettek, részemről tsak a' vagyon hátra: hogy azon kedvetlen következeseket, mellyeket a' kir. kegyelmes leírás félre tétele, és a' törvényes úttól való eltávozás, magok után huzhatnak, mind azokkal együtt, kiknek ezen háza törvényes és sérthetetlen állása szíveken fekszik egyenes lélekkel fájlaltjam, 's ezen tárgy iránti tudósításomat ő Felsége szentséges személyéhez felküldjem.“

A' September 13-kán tartatott országos ülésben ideigleni elnök Gróf

Nemes Ádám Ur ö exja jelentette: hogy vagy két hetekig országos ülések nem fognak tartatni. E. H.

Károly Fejérvár Sept. 16 kán 1834.
A' tegnap előtti, f. h. 14 dike estvéli 9 óra táj volt azon k. városunkra nézve rémítő szerentsétlen idő pont, a' mikoron az úgy nevezett Kenderesiné féle ház istálójában egy korbel kotsis a' gyertyát falra ragasztván, kortsomába ment, és ebből az istáló belső része meggyúladván, egy óra eltölte alatt nem tsak az egész nagy piatzi fertály négy szegű része, sőt a' száz templom sora is egy tűz okádó hegy borzasztó képihez hasonlíthatólag lángba borúlva; reggelig a' tűz 27 házakat (azok közt a' tanátsházat is) minden némű épületekkel, eléghető minden eszközökkel, sőt nagy részin megmenthetetlen házi portékákkal, és téli gyűteményekkel együtt hamuvá változtattott; innen a' szél, melly által a' rettentő tűz egész éjjelen által élesztetett, egy égő zsendely tsumót felragadván, a' sántzon lévő püspöki tsürkertbe, éppen az egyik széna kazalra vitt, 'setől az egész mintegy 83 ölnyi legjobb némű széna tűzbe borult, és az egész mai napig alig oltathatott el; sőt hogyha a' püspöki tsürös kertbe meghívott várörző pattantyusok, igen derék jó karba lévő vízi puskájokkal, és a' mostan itt tartózkodó oláh szélybeli katonaság egy részetskéje segedelmével (kiket a' püspök Ur ö exclentiája szépen meg is jutalmazott) az uradalmi tisztség fáradhatatlan munkássággal az égő kazaloktól majd tsak 4 ölnyi távolságra nem oltalmazhatta volna, az egész alsó városnak (mely felé a' szél erősen fujt) a' tűz megmenthetetlen pré-

dájának kell vala lenni; ugy is azon kárt, mellyet ezen rettenetes égés okozott, hozzá vetőleg könnyű szerrel 100,000 forintokra lehet belsülni.

Ezen iszonyú szerentsétlen történet által utolsó inségre jutott sok tsaládoknak (familiáknak) tsak a' minden igaz hazafi és ember barát keblében lángoló érzésből eredő könyörületesség (mellyre ezennel mindenek fel is szállittatnak) lehet remények, és vigasztalások.

Óvakodó például kéntelen előterjesztő az igazságtól és fájdalom érzéstől kénszerítettve megírni, hogy ezen rettenetes tűz előmenetelét nagyon segítette rendben nem léte a' tűz óltó eszközöknek, és a' tűz óltó rend hijánosága annyira, hogy ámbár a' tanátsháza a' tűz eredetétől tsak harmadik és így jóval későbbre gyuladott meg, még is, tsak a' vízi puskáknak (mellyek különben is használhatatlan állapotban tarttak) kihuzások is akkor, és akkor is tsak néhány önkéntesek által történt, a' mikoron már az egész tanátsház lángban volt; úgy hogy az egyik oda is égett; e' felett (fájdalom) az égést követő napon, és éjjel is tsak a' kétségbe esett szerentsétlen kárt szenvedett tulajdonosoknak kellett a' tűz megfojtásával küszködni.

A' Pénz folyamat September' 29-kén;
közép árr:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji 99 5/16
Az 1820-béli sorsosok: 205 3/4
Az 1821-béli hasonlók: 138 1/8
Bétsvárosa 2 1/2p. Centes Bankó Obligátzióji: 58 1/8 for. keltek, mind Conv. Bank-Aktziák keltek 1261 1/4 for. ton. Conv. Pénzben.